

1. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-5-29>

УДК 338.22

Брятко А.А.

аспірант кафедри світового господарства
та міжнародних економічних відносин,
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Briatko Anatoliy

Odessa I.I. Mechnikov National University

ДИНАМІКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У 2006–2018 РОКАХ

Динаміка національної економіки України у 2006–2018 роках є першочерговим елементом в контексті формування ефективної економічної політики в умовах глобальної нестабільності. У статті проаналізовано вплив економічної політики на економічний розвиток країни в період світової фінансово-економічної кризи, узагальнено статистичні дані щодо ключових макроекономічних показників економіки України у 2016–2018 роках, проведено аналіз динаміки їх зміни в контексті антикризових заходів. Підкреслено, що політика держави протягом дослідженого періоду була фактично спрямована на «лікування симптомів» кризової динаміки, а не на усунення її причин. Країна включається в процеси міжнародного виробництва на основі моделі залежності від зовнішніх ринків збуту напівфабрикатів. Підсумовано, що на цьому етапі без здійснення структурних економічних трансформацій економічне зростання неможливе.

Ключові слова: економічна політика, світова криза, економіка України, антикризова політика, глобальна нестабільність.

Постановка проблеми. Проблема динаміки національної економіки України в умовах глобальної нестабільності є визначальним фактором під час вибору стратегії розвитку держави. Актуальними завданнями є вивчення дослідження, пошук ефективних чинників реалізації економічної політики в умовах глобальної нестабільності. Отже, дослідження динаміки національної економіки України у 2006–2018 роках є важливим та першочерговим елементом в контексті формування ефективної економічної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням динаміки розвитку національної економіки України в період світової фінансово-економічної кризи займалися такі вчені, як І. Бланк, В. Василенко, Г. Ососька, О. Скібницький, Т. Ткаченко. У своїх працях вони розглядали теоретичні основи кризових явищ глобального, регіонального та національного масштабів, антикризову політику країн східної Європи, зокрема України, а також вплив окремих інструментів економічної політики на динаміку розвитку економіки загалом. На основі їх праць було створено вітчизняну школу антикризового регулювання.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у дослідженні та аналізі основних макроекономічних показників економіки України в період 2006–2018 років, а також оцінюванні економічної політики уряду в цей період.

Виклад основного матеріалу. Економіка України в передкризовий період характеризувалася впевненим економічним зростанням, зміцненням національної валюти та активізацією інтеграційних процесів. Водночас в умовах трансформаційних перетворень в економіці України виникли значні структурні деформації, що стали стримуючим фактором довгострокового розвитку країни, зростання доходів населення, розвитку інноваційних видів діяльності. Перед початком дослідження динаміки економіки України доцільно навести дані щодо основних індикаторів розвитку.

Передкризовий період розвитку характеризувався значним коефіцієнтом впливу політичних факторів та кардинальної зміни напряму інтеграційних процесів. З 2001 по 2004 роки мало місце зростання ВВП у 10%. Окрім цього, було підписано низку угод щодо формування та поетапного впровадження єдиних стандартів

на базі Єдиного економічного простору. Водночас після Помаранчевої революції відбулася зміна вектору розвитку на проєвропейський. Результатом стало уповільнення економічного зростання у 2005 році до 2,7% [4]. У 2005–2007 роки відбулися поглиблення інтеграційних процесів, формування інституту ефективно приватної власності, лібералізація та збільшення прозорості державного управління економікою, боротьби з корупцією. Однак саме цей процес сповільнив економічне зростання, привів до зростання інфляції та збільшив національний борг (особливо щодо короткострокових кредитних зобов'язань) до 29% у 2007 році. Водночас з початку 2006 року до першої половини 2008 року економіка України демонструвала економічне зростання.

На етапі гострої фази кризи економіка України була вражена найсильніше серед усіх європейських країн. Згідно з даними Світового банку ВВП за результатами гострої фази кризи зменшився на 14,8%. В цей період країна перебувала в умовах незакінченого реформування системи державного управління та політичної кризи, що спричинило значне гальмування процесу прийняття та впровадження рішень, особливо оперативного характеру.

Ключовим напрямом кризового впливу були скорочення зовнішньої торгівлі, відтік капіталу, криза ліквідності банківського сектору. Водночас падіння експорту (переважно підприємств металургійної та хімічної промисловості) відбувалося у значно меншому масштабі, ніж скорочення імпорту, що дало змогу значно скоротити дефіцит поточного рахунку.

Щодо макроекономічних показників відбулося скорочення ВВП з 197,9 млрд. дол. до 117,2, збільшився державний борг (24,9% до ВВП), відбулася девальвація національної валюти на 48%. Отже, можна говорити про значний рівень вразливості країни в період гострої фази світової кризи.

У 2010 році кризові процеси у світовій економіці сповільнилися, більшість торговельних партнерів України перейшла до стабілізації своїх макроекономічних показників. Це привело до економічного поживлення ринкового середовища, що не тільки знизило глобальні ризики для ділової активності, але й спровокувало економічне зростання в Україні. Після фінансової кризи 2008–2009 років відновлення світової економіки відбувалося повільніше, ніж прогнозувалося. Гірше за все те, що тренд глобального

Таблиця 1

Ключові індикатори розвитку України

Показник	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Розмір ВВП (млрд. дол.)	107,7	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,7	183,3	133,5	91,0	93,2	112,1	130,8
Темп зростання/спадання ВВП (%)	7,3	7,9	2,2	-14,8	4,2	5,4	0,2	-0,02	-6,5	-9,7	2,3	2,5	3,3
Відхилення від світового ВВП (%)	3,0	3,4	0,5	-13,1	-0,1	2,3	-2,2	-2,6	-9,3	-12,4	-0,3	-0,6	0,3
Баланс поточного рахунку (розмір до ВВП)	-1,5	-3,6	-7,1	-1,4	-2,2	-6,2	-8,1	-9,0	-3,4	1,8	-1,4	-2,1	-3,4
Експорт/імпорт (розмір до ВВП)	46/49	45/50	47/55	46/48	47/51	50/56	35/56	43/52	49/52	53/55	49/56	48/55	45/53
Темп інфляції	14,9	22,7	28,6	13,0	13,4	14,2	7,8	4,3	15,9	38,9	17,1	22,1	15,4
Бюджет (%)	-1,0	-0,9	-1,5	-5,6	-6,5	-2,3	-4,1	-5,6	-8,7	-5,9	-4,8	-3,9	–
Валові накопичення капіталу до ВВП	24,5	24,7	22,1	16,9	17,5	15,7	13,0	8,7	9,8	16,0	17,7	12,8	10,6
<i>Кредитний ринок</i>													
Кредитування (до ВВП)	44,3	58,1	88,4	90,6	78,6	71,1	69,6	73,4	75,2	56,7	47,3	31,1	–
Ставка рефінансування	9,0	8,25	11,5	11,25	8,75	7,75	7,5	7,0	11,5	25,0	16,5	13,5	17,5
Короткострокові кредити до зовнішнього боргу	28,3	28,4	20,7	18,9	21,9	24,1	26,3	23,6	17,9	17,0	17,6	19,6	–
Державний борг до ВВП	14,8	12,3	13,8	24,9	30,0	27,5	33,7	37,0	63,6	70,2	71,2	80,6	92,3
<i>Валютний ринок</i>													
Міжнародні резерви (млрд. дол.)	22,3	32,4	31,5	26,5	34,5	31,7	24,5	20,4	7,5	13,3	15,5	18,8	20,8
Обмінний курс (до дол. США)	5,05	5,05	5,27	7,79	7,94	7,97	7,99	7,99	11,89	21,84	25,55	26,59	27,20
Грошова пропозиція (M2, %)	48,0	54,9	54,4	53,3	55,4	52,7	55,0	62,0	60,3	50,0	46,3	40,5	–
<i>Фондовий ринок</i>													
Капіталізація до ВВП (%)	–	–	–	–	28,6	15,7	–	–	–	–	–	4,6	3,4
<i>Золото</i>													
Попит ЦБ (млрд. дол.)	0,515	0,697	0,742	0,943	1,243	1,379	1,896	1,638	0,916	0,932	0,940	1,063	0,999

Джерело: розроблено автором на основі джерела [7]

зростання 2010–2014 років не вдалося утримати у 2015 році. Динаміка світового розвитку за всіма показниками виявилася негативною. Щодо вітчизняної економіки, то слід відзначити, що часткова стабілізація макроекономічних показників за умов структурних диспропорцій економічного розвитку унеможливила забезпечення її від ймовірних фінансово-економічних потрясінь у майбутньому (рис. 1).

За даними рис. 1 видно, що у 2010–2013 роках Україні вдалося відновити економічне зростання. Однак події 2014 року понурили країну в довгострокову рецесію, а політична криза 2015–2017 років лише акцентувала кризовий стан.

Нові геополітичні реалії спричинили падіння ВВП у 2014–2015 роках на 6,5% і 9,7% відповідно, а відновлення процесу зростання мало місце у 2016–2017 роках. Таким чином, збільшившись за 2000–2016 роки у фактичних цінах більше ніж у 13 разів, реальний ВВП України зріс майже на 40%, досягнувши лише 59,4% до рівня 1990 року. Слід відзначити, що глобальна

фінансово-економічна криза 2008–2009 років в Україні, як і в усьому світі, була справді неочікуваною, однак наступні кризи 2013–2014 та 2018 років були досить прогнозованими. Реальний ВВП України протягом 2010–2011 років демонстрував позитивну динаміку, однак фактично її можна було класифікувати як компенсацію падіння кризового 2009 року (рис. 2).

За даними рис. 2 можна констатувати, що зростання реального ВВП у 2010–2011 та 2016–2017 роках зумовлене не структурним оздоровленням країни та підвищенням її конкурентоспроможності, а ефектом низької бази. Зростання реального ВВП протягом 2010–2013 років не дало змоги країні досягти докризового рівня. Це свідчить про консервацію реального сектору економіки, погіршення добробуту населення, як наслідок, зниження платоспроможного попиту та економічної активності, що не дало Україні можливості створити базис економічного відновлення.

Наступний період кризової дестабілізації відбувся у 2014 році та триває досі. Ключовими причинами про-

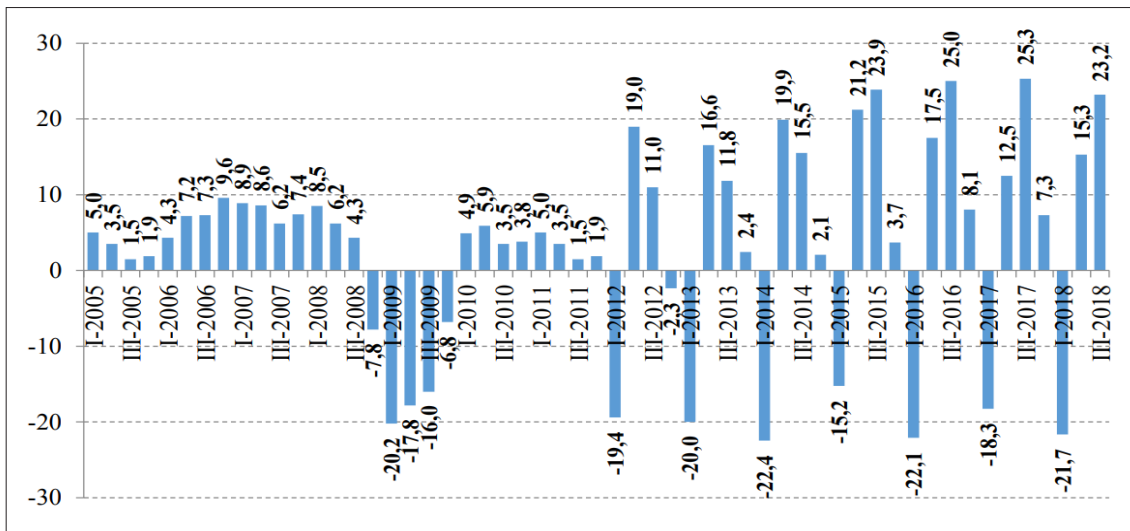

Рис. 1. Поквартальна динаміка ВВП України у 2005–2018 роках, % до аналогічного кварталу попереднього року

Джерело: побудовано автором на основі джерела [1]

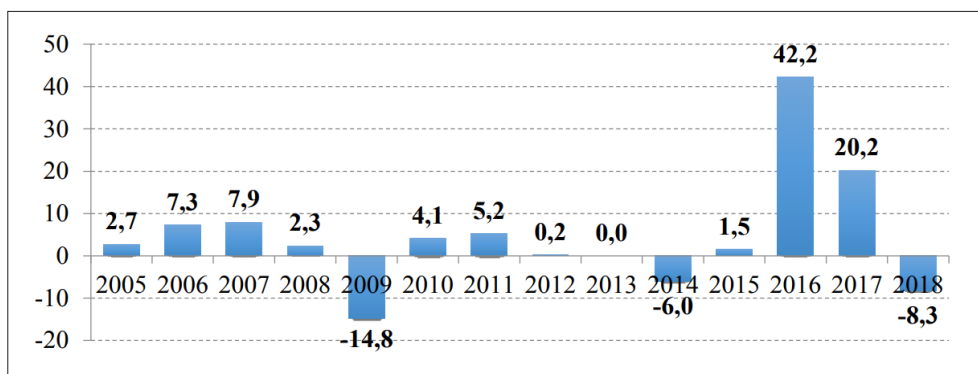

Рис. 2. Динаміка реального ВВП України у 2005–2018 роках, % до попереднього року

Джерело: побудовано автором на основі джерела [1]

блеми стали політичне протистояння, зміна політичного режиму, як наслідок, поляризація суспільства й військове протистояння. У 2014–2015 роки ВВП країни скоротився на 20%, причому тенденція до спаду зберігається. Зокрема, в розрізі питання платіжного балансу відбулося покращення з -7,1% у 2008 році до -2,2% у 2010 році. У 2011 році відбувся перелом, що привів до подальшого просідання, досягши посткризового піку у 2013 році (-9,0%). На початок 2018 року цей показник склав -2,088 млрд. дол., або -1,8% від ВВП [8].

Все це сприяло зміні структури ВВП, зокрема, через зменшення обсягів приватних інвестицій. У докризовий період фактично 77–80% ВВП країни споживалося, у 2015–2018 роках рівень «проїдання» ВВП зріс до 90–93%. Отже, всі ресурси, що отримувалися від домогосподарств і державного сектору, спрямовувалися на підтримку поточного рівня споживання й добробуту через відмову від нагромадження капіталу (рис. 3).

За даними рис. 3 видно, що у 2005–2007 роках країна накопичувала інвестиції, створюючи інвестиційний потенціал як запоруку довгострокового зростання, однак криза 2008–2009 років зруйнувала інвестиційну привабливість держави. Державна політика 2010–2014 років привела до того, що більшість вітчиз-

няних та іноземних інвесторів покинула економічне середовище. У зв'язку з цим інвестиційний потенціал України зменшився. Частка інвестицій у структурі ВВП залишилась на рівні 18–19%, що не може забезпечити прискорене економічне відновлення.

Аналогічні висновки можна зробити після дослідження інфляційної складової (рис. 4).

У 2008–2009, 2013–2014 і 2018 роках серед основних факторів стрімкого зростання цін були девальвація гривні, зростання тарифів на житлово-комунальні послуги. Вагомим фактором, який стримував інфляцію, була низька купівельна спроможність через зменшення життєвого рівня. Дві інфляційні хвилі, що спостерігалися у 2014 році, були зумовлені девальваційним шоком (курс гривні зменшився з 8 грн. до 12 грн. за долар) та виконанням державою МВФ, а саме збільшенням житлово-комунальних тарифів. У 2015–2018 роках девальвація національної валюти продовжувалася. Курс гривні, закладений до бюджету країни на 2019 рік, перебував на рівні 29,04 гривні за долар, що свідчить про продовження знецінення вітчизняної валюти.

Відсутність структурних змін в економіці країни лише накопичувала дисбаланси зовнішньоекономічної торгівлі. Протягом дослідженого періоду спостері-

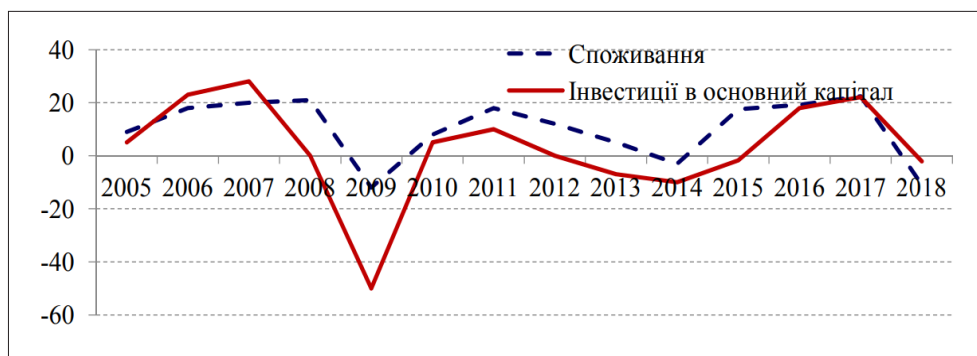

Рис. 3. Динаміка реального споживання та інвестицій України у 2005–2018 роках, % до попереднього року

Джерело: побудовано автором на основі джерела [1]

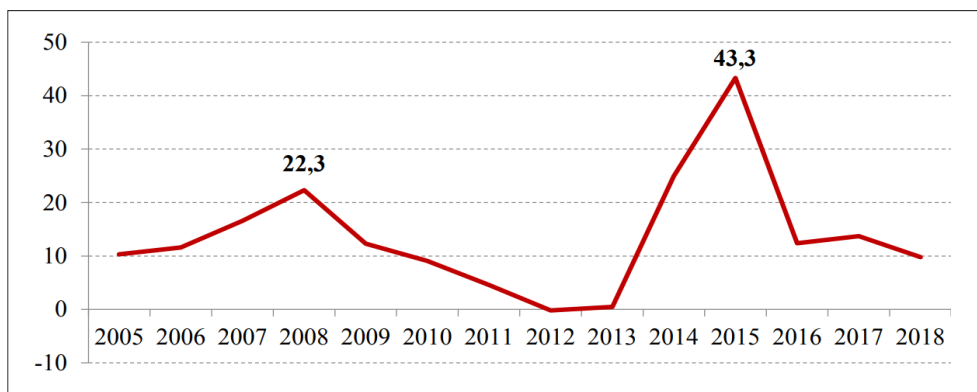

Рис. 4. Рівень інфляції в Україні у 2005–2018 роках, % зростання (грудень до грудня попереднього року)

Джерело: побудовано автором на основі джерела [1]

галося перманентне поглиблення зовнішньоекономічних дисбалансів через зростання дефіциту торгового балансу. Так, з 2006 року Україна мала від'ємне зовнішньоторговельне сальдо, причому дефіцит стрімко зростав, а у 2008 році досяг катастрофічної відмітки. Причиною цього була відсутність доступу до світових ринків капіталів через валютний обвал восени 2008 року.

Слід визнати, що знецінення вітчизняної валюти привело до покращення торгового балансу у 2009 році. Україна зменшила зовнішньоторговельний дефіцит майже вдвічі порівняно з попереднім роком, однак екстенсивна експортно орієнтована модель та відсутність структурних змін сприяли відновленню негативної динаміки зростання зовнішньоторговельного дефіциту. Україні вдалося побороти зовнішньоторговельний дефіцит тільки у 2015 році, а у 2016–2017 роках сальдо платіжного балансу було позитивним, причому у 2017 році його рівень був найвищим протягом усього дослідженого періоду, після чого відбулося падіння.

Проблемним аспектом економіки є співвідношення експорту та імпорту. Вже на початку 2010 року країні вдалося вийти на докризовий обсяг експорту. Однак ця тенденція не мала стійкого характеру, сформувавши понижувальний тренд вже у 2011 році. 2011–2013 роки характеризувалися нарощуванням від'ємного сальдо торговельного балансу з 5,5% до 9,0%. За станом на початок 2018 року цей показник скоротився та становив 6% від ВВП.

Досить успішно відобразилась антикризова програма на зростанні поточних трансфертів. В період антикризового регулювання цей показник вдалося збільшити на 71%, або з 2,6 млрд. дол. у 2009 році до 3,7 млрд. дол. у 2011 році. Однак позитивну тенденцію не було закріплено, що спричинило сповзання до 1,5 млрд. дол. наприкінці 2014 року. За станом на кінець 2017 року баланс поточних трансфертів перебував на рівні 3,5 млрд. дол. [9].

Соціально-економічний розвиток країни безпосередньо залежить від її фінансової стійкості, здатності виконувати свої боргові зобов'язання. Сучасна економічна ситуація в Україні демонструє, що одними з чинників, які гальмують розвиток країни, є надмірне зростання боргового навантаження, залучення коштів на лише частково вигідних умовах разом з неефективним та нецільовим їх використанням [6, с. 707]. Згідно з Бюджетним кодексом України державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих і непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення [2].

Упродовж останніх років спостерігається тенденція до зростання державного боргу України, що обумовлене високими валютними ризиками, нестабільною ситуацією з рефінансуванням попередніх боргів та зростанням тиску боргових виплат на державні фінанси. За 2008–2014 роки сукупний борг збільшився з 25 млрд. дол. та 88 млрд. дол. відповідно. Хоча з огляду

на світові тенденції зростання не виглядає критичним, з урахуванням його динаміки та значного падіння ВВП можна говорити про значні боргові ризики. Структура зовнішнього боргу у 2010–2014 роки виглядала таким чином: 6% склали прямі інвестиції, 15% – банки, 56% – реальний сектор економіки, 18% – державні органи управління, 3% – центральний банк [3]. Виходячи з того, що у 2015 році країна мала 13,3 млрд. дол. міжнародних резервів, можемо говорити про значну вразливість економіки України до зовнішніх шоків. В подальшому ситуація поліпшилась через зростання резервів до рівня 18,8 млрд. дол. на початку 2018 року.

Іншим вагомим індикатором соціально-економічного розвитку країни є рівень безробіття, тобто показник, який визначається як відношення кількості безробітних до загальної кількості економічно активного працездатного населення країни. Згідно з офіційною державною статистикою економічно активне населення України невинно скорочується. У 2017 році воно скоротилось порівняно з 2010 роком на 1 970,8 тис. осіб, тобто на 10,3%. Це пояснюється зменшенням кількості населення країни в результаті анексії Криму, здійснення антитерористичної операції, значної міграції громадян України за її межі в пошуках кращих умов життя та праці, а також старінням нації [5, с. 106]. Як наслідок, скоротилась чисельність зайнятих працездатного віку на 1 955,6 тис. осіб, тобто на 11,2%. Водночас зросла чисельність безробітних на 15,2 тис. осіб.

За аналізований період найнижчий рівень безробіття спостерігався у 2013 році (7,8%), а найвищий – у 2017 році (9,9%), при цьому чисельність безробітних становить 1 697,3 тис. осіб [1]. Головними причинами зростання безробіття є падіння економіки та зниження фінансових результатів діяльності підприємств; закриття непрацюючих бізнес-структур, перш за все ФОП, яким із січня 2016 року незалежно від наявності або відсутності доходів необхідно сплачувати податок до Пенсійного фонду; скорочення штату працівників на тлі підвищення мінімальної заробітної плати до 3 200 грн. у 2017 році та 3 723 грн. у 2018 році; необхідність отримання довідки для оформлення субсидії на оплату комунальних послуг; невідповідність інтересів, вимог, кваліфікацій працівників наявним робочим місцям. Отже, державні заходи, анонсовані як антикризові та націлені на оздоровлення національної економіки, не виправдали очікування.

Рівень безробіття тісно пов'язаний з величиною втрати ВВП. Згідно із законом Оукена перевищення фактичного рівня безробіття над його природним рівнем на 1% приводить до відставання ВВП від потенційного на 2,5%. Отже, припускаємо природний рівень безробіття в межах 6%, тоді циклічне безробіття в Україні викликає не менше 10% втрати ВВП порівняно з потенційним обсягом. Політика регулювання зайнятості має спрямовуватись на створення нових робочих місць, приведення у відповідність середньомісячної заробітної плати до продуктивності праці та прожиткового мінімуму, що дасть змогу скоротити безробіття,

збільшити виробництво та підвищити купівельну здатність населення.

Висновки. Таким чином, здійснивши дослідження факторів економічної циклічності розвитку України, можемо відзначити, що країна включається в процеси міжнародного виробництва на основі досить деформованої, асиметричної моделі, коли залежність від зовнішніх ринків збуту напівфабрикатів не супроводжується включенням у міжнародні мережі виробництва за лінією імпорту. Політика держави протягом дослідженого періоду була фактично спрямована на «ліквідування симптомів» кризової динаміки, а не на усунення її при-

чин. Виходячи з проведеного аналізу, можемо говорити, що на цьому етапі без здійснення структурних економічних трансформацій економічне зростання неможливе. Зважаючи на міжнародний досвід економічного розвитку, можемо стверджувати, що саме такі характеристики є згубними з огляду на довгострокові перспективи розвитку. Модель розвитку України на цьому етапі є низько ефективною та характеризується низьким рівнем життя населення, незначним зростанням ВВП, низькою часткою високотехнологічного експорту, використанням застарілих виробничих технологій, високою часткою тіньового сектору.

Список літератури:

1. База даних / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 26.06.2019).
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/2456-17/page2> (дата звернення: 24.06.2019).
3. Внешний долг стран мира. *SVSPB*. URL: <http://svspb.net/danmark/vneshnij-dolg-stran.php> (дата звернення: 20.06.2019).
4. Економічний розвиток країни / Держзовнінформ. 2017. URL: <http://ukrexport.gov.ua/rus/economy/indicators/ukr/3046.html> (дата звернення: 20.06.2019).
5. Федоришина Л. Безробіття в Україні: актуальні проблеми та шляхи вирішення. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 4 (29). С. 103–108.
6. Юрій С. Фактори впливу на державний борг України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 10. С. 705–709.
7. Data base / World Bank. URL: <http://data.worldbank.org> (дата звернення: 26.04.2019).
8. Current account balance (% of GDP) / World Bank. URL: <http://data.worldbank.org/indicator/BN.CAB.XOKA.GD.ZS?page=1> (дата звернення: 26.04.2019).
9. Net current transfers from abroad / The World Bank. URL: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.TRF.NCTR.CD> (дата звернення: 26.04.2019).

References:

1. State Statistics Service of Ukraine (2019) Baza Danyh [Data base]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed: 26.06.2019).
2. Verkhovna Rada of Ukraine. Database “Legislation of Ukraine” (2010) Budzetnyy kodeks Ukrayiny : Zakon Ukrayiny vid 08.07.2010 № 2456-VI [Budget Code of Ukraine : Law of Ukraine dated 08.07.2010 No. 2456-VI]. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/2456-17/page2> (accessed: 24.06.2019).
3. *SVSPB* : web site (2019) Vneshniy dolg stran mira [External debt of the countries]. Available at: <http://svspb.net/danmark/vneshnij-dolg-stran.php> (accessed: 20.06.2019).
4. Derjzovnininform (2007) Ekonomichnyy rozvytok krayiny (2007) [Economic development of the country (2007)]. Available at: <http://ukrexport.gov.ua/rus/economy/indicators/ukr/3046.html> (accessed: 20.06.2019).
5. Fedoryshyna L. (2015) Bezrobittya v Ukraini: aktual'ni problemy ta shlyahy vyrishennya. [Unemployment in Ukraine: Current Issues and Solutions]. *Sustainable economic development*. № 4 (29). P. 103–108.
6. Yuriy S. (2017) Factory vplyvu na dergavnyy borg Ukrayiny. [Influence factors on Ukraine national debt]. *Economy and society*. № 10. P. 705–709.
7. Data base / World Bank. Available at: <http://data.worldbank.org> (accessed: 26.04.2019).
8. Current account balance (% of GDP) / World Bank. Available at: <http://data.worldbank.org/indicator/BN.CAB.XOKA.GD.ZS?page=1> (accessed: 26.04.2019).
9. Net current transfers from abroad / The World Bank. Available at: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.TRF.NCTR.CD> (accessed: 26.04.2019).

ДИНАМИКА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ В 2006–2018 ГОДАХ

Динамика национальной экономики Украины в 2006–2018 годах является первоочередным элементом в контексте формирования эффективной экономической политики в условиях глобальной нестабильности. В статье проанализировано влияние экономической политики на экономическое развитие страны в период мирового финансово-экономического кризиса, обобщены статистические данные по ключевым макроэкономическим показателям экономики Украины в 2016–2018 годах, проведен анализ динамики их изменения в контексте антикризисных мер. Подчеркнуто, что политика государства в течение исследованного периода была фактически направлена на «лечение симптомов» кризисной динамики, а не на устранение ее причин. Страна включается в процессы международного производства на основе модели зависимости от внешних рынков сбыта полуфабрикатов. Заключено, что на этом этапе без осуществления структурных экономических трансформаций экономический рост невозможен.

Ключевые слова: экономическая политика, мировой кризис, экономика Украины, антикризисная политика, глобальная нестабильность.

DYNAMICS OF UKRAINE NATIONAL ECONOMY IN 2006–2018

The dynamics of the national economy of Ukraine in 2006–2018 is a paramount element in the context of effective economic policy formation in conditions of global instability. The economy of Ukraine in the pre-crisis period was characterized by strong economic growth, strengthening of the national currency and intensification of integration processes. At the same time, in the conditions of Ukraine economy transformation, there were significant structural deformations, which became a deterrent for the country long-term development. The crisis and post-crisis development period are characterized by a significant coefficient of influence of political factors and radical change in the direction of integration processes. Since 2014, there has also been a military confrontation. The confrontation situation is still relevant. The article analyzes the impact of economic policy on the economic development of the country during the global financial and economic crisis summarizes statistics on key macroeconomic indicators of the Ukrainian economy in 2016–2018, the dynamics of their change in the context of anti-crisis measures were analyzed. It is emphasized that the policy of the state during the studied period was in fact aimed at “treating the symptoms” of the crisis dynamics, not at eliminating its causes. The country is involved in international production processes on the basis of a rather deformed, asymmetric model, when the dependence on foreign markets for semi-finished products is not accompanied by the inclusion in international production networks of the import line. It is summarized that economic growth is impossible at this stage without structural economic transformation. Given the international experience of economic development, it can be argued that these characteristics are detrimental in view of the long-term development prospects. The model of development of Ukraine at this stage is low efficient and is characterized by: low standard of living, low GDP growth, low share of high-tech exports, use of outdated production technologies, high share of the shadow sector of the economy.

Key words: economic policy, global crisis, Ukrainian economy, anti-crisis policy, global instability.